

Samoupravljanje in vodenje

POGOSTO STOJE naše delovne organizacije pred dilemo, kaj je samoupravljanje in kaj vodenje v delovni organizaciji. K razčiščenju teh pojmov bo v združenem podjetju ISKRA nedvomno pripomogla anketa o teh vprašanjih, ki je zajela širši krog delavcev v podjetju, kateri delajo v organih upravljanja, v političnih organizacijah in na vodilnih delovnih mestih. Anketa se je dotaknila tudi organizacijske sheme združenega podjetja in je ponovno opozorila na vprašanje hitrejše reorganizacije podjetja kot celote. Značilno za rezultate ankete je to, da med anketiranci ni bilo bistvenih razlik v odgovorih, čeprav so odgovarjali na vprašanja delavci iz različnih organizacij in delavci, ki delajo na zelo heterogenih delovnih mestih. To dokazuje, da je združeno podjetje postalo enotnejši pojem v vseh svojih organizacijah, kljub nekaterim razlikam, ki še vedno vplivajo na razvoj podjetja.

Rezultati ankete so dali nekatere podatke, o katerih že dlje časa previdno razpravljajo v mnogih delovnih organizacijah. Te podatki bodo koristni tudi za gospodarstvo naše občine, ne glede na to, kakšen obseg v tem gospodarstvu zavzema Iskra.

Anketa je ugotovila, da v največji meri obstaja možnost za uresničevanje interesov delavcev pri delitvi osebnih dohodkov na ravni delavskih svetov organizacij. Skoraj za tretjino manj anketirancev je mnenja, da se delitev osebnih dohodkov bolje realizira na ravni delavskih svetov v delovnih enotah. Najmanj pa je tistih, ki vidijo to možnost na ravni združenega podjetja — 22,5 %, to je sorazmerno zelo visok odstotek, ki bolj deklarira težnjo, da bi imelo združeno podjetje osnove za politiko delitve osebnih dohodkov, kot obliko integrativnega mehanizma. Na področju urejevanja delovnih razmerij je nad 32 % anketiranih menilo, da ima združeno podjetje premaihen delež pri vodenju kadrovske politike, čeprav je večina — 70 % — mnenja, da se delavčevi interesi glede urejevanja delovnih razmerij najlažje rešujejo na ravni delavskih svetov v delovnih enotah.

O tem, kakšne so možnosti za vplivanje na dolgoročne interese podjetja, so mnenja precej različna. Važna je ugotovitev, da je dolgoročne interese precej težje uresničevati na vseh ravneh samoupravljanja kot na kratkoročne interese. Večino časa posvečajo samoupravni organi prav kratkoročnim interesom, v dosti manjšem obsegu pa razpravljajo o razvoju za daljša časovna obdobja. Značilno je, da vidi polovica anketirancev največjo možnost za dajanje dolgoročnih

usmeritev v delavskih svetih organizacij, le tretjina pa na ravni združenega podjetja. Tako je bila iz teh odgovorov vidna nemoč podjetja ravno tam, kjer bi moralo odigrati največjo vlogo. Odgovori na anketo so ponovno pokazali, da je delavski svet organizacije še vedno osrednje mesto, kjer se realizira večina dolgoročnih in kratkoročnih interesov. Organizacija pa je kljub združenemu podjetju še vedno edina funkcionalna zaokrožena celota in bi z vidika zadovoljevanja interesov lahko obstajala sama zase.

Odnosi med vodenjem in samoupravljanjem so pogosto prikazani kot oblika notranjega boja in nasprotij. Poznamo mnoge fraze, da si skuša vodstvena linija podrediti samoupravno. Anketa v Iskri je dokazala, da so takšna mnenja večkrat neutemeljena. Skupne službe združenega podjetja imajo po mnenju 35 % anketiranih močan vpliv na samoupravne organe podjetja, toda le okoli 20 % anketiranih je mnenja, da močneje vplivajo na samoupravne organe posameznih organizacij, medtem ko je vpliv skupnih služb organizacije kot enote na delo samoupravnega organa mnogo večji.

Večinsko mnenje govori o tem, da je izvor vplivanja predvsem avtoriteta položaja, slaba tretjina pa meni, da je izvor vpliva v strokovnosti. Še vedno pa meni 17 % anketiranih, da so izvori vpliva razne zveze in nelegitimnosti, neformalne skupine in demagogija. Presenetljivo je, da prav pri skupnih službah velja med vplivi na ravni združenega podjetja za prevladujočo avtoriteta položaja, ne pa strokovnost, ki bi glede na kadrovske sestavo skupnih služb bila najbolj primerna. Tudi razlika ob vplivih po zvezah in po znanstvih je na ravni združenega podjetja močneje o karakterizirana kot v organizacijah.

Zelo redko so se odločali anketiranci za to, da so vsi samoupravni organi dovolj učinkoviti. Za najbolj učinkovit samoupravni organ ocenjujejo upravni odbor organizacije; tudi naslednje mesto zavzema operativni organ — upravni odbor delovne enote. Delo komisij so na splošno neugodno ocenili, njihovo vlogo pa kritizirali ali pa odklanjali. Uspešnost samoupravnih institucij na ravni združenega podjetja je najbolj negativno ocenjena, vzrok za to sta tudi precejšnja odmaknjenost teh organov od anketiranih delavcev in težka ocenljivost njihovega dela. Čeprav je delavski svet združenega podjetja glede uspešnosti ocenjen najslabše, so se v odgovorih anketirancev pojavile težnje, naj dobi ta organ večje kom-

petence in več moči nad organizacijami v podjetju ter večjo razsodniško vlogo med organizacijami. Delovanje delavskih svetov v organizacijah je pretežno ocenjeno za dobro, razen da se ti organi včasih ukvarjajo s preveč obrobim delom. Nasprotno pa je precej odklonilnih stališč do delavskih svetov v delovnih enotah, če so stališča pozitivna, pa predlagajo konkretnije naloge za delo na tej ravni. Stališča do upravnih odborov so zelo enotna, precej soglasne so težnje, naj se poistovetijo upravni odbori s strokovnimi kolegi oziroma naj postane sestava teh organov bolj strokovna.

Mnenja o uspešnosti poslovanja združenega podjetja so precej različna. Samo petina anketirancev meni, da je sedanja organizacijska oblika uspešna. Vsi drugi menijo, da organizacijska oblika podjetja ne omogoča v celoti uspešnega poslovanja. Nad polovico anketiranih meni, da sedanja oblika organiziranja v podjetju omogoča na ravni organizacij uspešno poslovanje. Kot vzroke neuspešnosti najpogosteje navajajo: neprimerno organizacijo podjetja in neprimerno angažiranje strokovnjakov; oba vzroka je navedlo tri četrtine anketiranih delavcev. Med vzroki neuspešnega poslovanja nadalje velikokrat omenjajo še nestrokovnost vodstva, nezainteresiranost strokovnjakov in vodstva združenega podjetja ter posameznih organizacij. Zelo redko so bili v tej zvezi navedeni upravni organi. Med drugimi vzroki, ki najbolj vplivajo na uspeh poslovanja v Iskri, so bili najpogosteje navedeni: slabo nagrajevanje, beg pred odgovornostjo, pravna — zakonska nedefiniranost med vodenjem in upravljanjem, neenotnost in nepripadnost ISKRI, krajevna razdrobljenost podjetja in zato mnoga službena potovanja, kilometrine, dnevnice, seminarji in sestanki. Zelo kritično je tudi mnenje, da so zastopniki pravi strokovnjaki, saj jih podreajo bolj ali manj nestrokovnim ambicioznem. Precej anketiranih vali krivdo za neuspehe v gospodarstvu tudi na zunanje dejavnike.

Anketa je pokazala tudi na ukrepe, ki jih je treba uveljaviti, da bi se podjetje izmotalo iz sedanjega stanja. Nad 86 % anketirancev se je odločilo za povečanje osebne odgovornosti pri posameznih odločitvah in rešitvah. Nad 78 % jih meni, da je treba podjetje smotrnejše organizirati. Med drugimi ukrepi, ki imajo veliko zagovornikov, so še: stimulatивnejše nagrajevanje strokovnjakov, večje vlaganje sredstev v razvoj, kadrovske premike in spremembe, uvoz tujega kapitala in tehnologije ter dodatna obratna in osnovna sredstva.

Značilno je, da se je zelo malo anketiranih odločilo za večjo vlogo samoupravnih organov kot ukrep, ki bi lahko izboljšal uspešnost poslovanja v podjetju.

Anketa je sprožila mnogo vprašanj ter nakazala nekatere rešitve. Večina vprašanj o samoupravljanju zadeva sedanjo prakso, manj pa sistemsko vprašanja samoupravljanja. Težnje za razmejitve med samoupravljanjem in vodenjem so razvidne iz vseh odgovorov. Močne so zahteve po pravem urejanju tega področja z zakonitimi predpisi. Po nekaterih predlogih bi morali spremeniti delo samoupravnih organov. Le-ti naj bi imeli nalogo spremljati le odločitve bistvenega pomena in dolgoročne odločitve. Večina anketiranih želi dati več pristojnosti vodilnim in strokovnim delavcem. Pogosta kritika leti na samoupravljanje, ker ob pomanjkljivo definiranih pristojnostih postaja ščit za obrambo nesposobnosti, nestrokovnosti in neznanja.

Poleg predlogov o samoupravljanju so bili tudi pogosti predlogi, ki zadevajo organizacijske probleme. Slednji izvirajo iz pomanjkljive poslovne politike in neenotnega koncepta združenega podjetja. Mnogo predlogov o reorganizaciji zrcali željo po organizacijski stabilnosti, ki naj bi jo spremenjale mirnejše delovne okoliščine. Večina odgovorov negativno ocenjuje sedanjo organizacijsko strukturo podjetja. Nezadovoljstvo nad sedanjo organiziranostjo se stopnjuje od blagih kritik do izjav, da je vsaka organizacija podjetja boljša od sedanje. Predlogi za bodočo obliko organizacije podjetja so precej različni, vendar se kot rdeča nit vleče spontani predlog za enotnejše podjetje, v katerem bi imeli organi enotnega podjetja več oblasti. Čežernina razdrobljenost in samostojnost organizacij grozita z razkrojem podjetja. S temi zahtevami se ujema tudi težnja, naj bi imelo vodstvo večja pooblastila in naj bi se okrepile strokovne služ-

be. Za obliko poslovnega združenja se anketiranci niso navduševali, čeprav je bilo v Iskri mnogo razprav ravno o tej obliki.

Močan poudarek je dala anketa strokovnosti. Po mnogih izjavah v anketi se skrivajo za samoupravljanjem nesposobni vodilni delavci. Zahteva po strokovnosti je zelo radikalna, strokovnost oporekajo kar celim službam in težijo za tem, da bi tudi organi upravljanja odločali bolj strokovno. Anketiranci si želijo, da bi potegnili službe in posameznike iz anonimnosti — ali boljše, iz neodgovornosti. Anketa je zajela tudi kolektivno odgovornost samoupravnih organov, večina predlogov je apelirala na moralno odgovornost, nekateri predlogi zahtevajo materialno odgovornost za delo in sklepe teh organov. V mnenjih in predlogih se odgovornost povezuje s pristojnostmi, saj je le tisti, ki je pristojen za posamezno odločitev — lahko tudi zanjo odgovoren. Zaradi neurejenosti kompetenčnih vprašanj je postalo delo preveč komunikativno. Spricho tolikšnega števila komunikacij sta se izgubili ažurnost in smotrnost dela, ki se opravlja na posameznih relacijah med samoupravnimi organi, vodstvi in strokovnimi službami.

Precej predlogov je kritično ocenilo izrazito proizvodno usmerjenost podjetja. Predlagatelji menijo, da Iskra ni prilagojena proizvodnji za tržišče, da premalo pozna tržne pogoje in potrebe. Večina anketirancev je imela enotno stališče, da je prodajna organizacija v Iskri preveč samostojna in se zaradi tega postavlja nad druge organizacije. Ob pereči nelikvidnosti podjetja so postavili v ospredje pomanjkanje kapitala in težijo za tem, naj bi v večji meri združevali denar in delovna sredstva ter usmerjali kapital tja, kjer se najhitreje obrača. Ta težnja se docela ujema s prizadevanji za močnejšo in boljše organizirano Iskro.

Bojan ŠTULAR

Mladinsko prestopništvo

ZASKRBLJENOST družbe ob pojavih mladoletniškega prestopništva je bila doslej izražena na mnogih posvetovanjih in razpravah, kjer so predvsem sprejemali sklepe in priporočila, kako preprečiti porast mladoletniškega prestopništva. Nočem ponavljati že znanih ugotovitev, vendar se ne morem izogniti potrebi, da ob vse večji razvitosti naše občine vztrajamo in odločno ukrepamo na nekaterih področjih. Predvsem moramo ugotoviti, da naši občini nismo ostali ob razpravi o otroškem varstvu samo pri sklepih, temveč se je delo za razširitev otroškovarstvenih ustanov in sprostitev prezasedenih kapacitet šol realiziralo po predvidenem programu. Da je problem otroškega varstva, šolanja in

izobraževanja otrok za občane najbolj občutljivo področje, dokazujejo zbori volivcev, saj je bilo na njih največ razprav posvečenih prav tem vprašanjem in hkrati izražena pripravljenost, da se na račun bodočega razvoja otroškega varstva in šolstva odrečejo nekaterim potrebam komunalnega značaja. Izredna pozornost je veljala tudi letovanju otrok. Zveza prijateljev mladine bo letos vključila vanj še več otrok. Pomoc otrokom pri šolskih malicah, kosilih in zlasti pri dodatnem pouku vpliva na boljše prilagojenost v šoli.

(Nadaljevanje na 8. strani)

NA NADOMESTNIH volitvah 16. junija je bil v 65. volilni zvezni enoti (Ljubljana-Center, Ljubljana-Siška, Ljubljana-Vič-Rudnik, Vrhnika in Logatec) izvoljen za zveznega poslanca tovariš Marjan Dolenc. Udeležba volivcev na nadomestnih volitvah je bila zadovoljiva. V vsej volilni enoti je bila udeležba volivcev na volitvah 81,6 %, v naši občini pa 79,3 %. Volilni rezultati so ugodni kljub pomanjkljivim in nepopolnim volilnim imenikom, ki znižujejo odstotek udeležbe. V prihodnje bo treba volilne imenike uskladiti z dejanskim stanjem. Odgovorne službe javne uprave bodo morale zaostriži kontrolo nad urejanjem volilnih imenikov. Poleg neurejenih volilnih imenikov znižujejo odstotek udeležbe tudi zaposlovanje v tu-

ske priprave na kandidacijske zbornice so bile zaradi skoposti odmerjenega časa pomanjkljive. Kandidacijski zbori so bili opravljeni brez večje aktivizacije članstva SZDL in brez večjih priprav v krajevni skupnosti.

Težo kandidacijskih zborov so povečini nosile krajevne organizacije SZDL. Le-te so tudi same določale vsebino zborov ter dnevni red. Dnevni redi kandidacijskih zborov so bili zelo različni. Na območju mesta so volivci predvsem razpravljali o delovni njeni svetovi krajevnih skupnosti, o stanovanjskih vprašanjih in o delu stanovanjskega podjetja Dom, razpravljali so o sistemu financiranja zdravstvenega varstva in zavarovanja, o uvajanju deljenega delovnega časa, o reorganizaciji zdravstvene službe

Mladinsko prestopništvo

(Nadaljevanje s 3. strani)

Ustvarjeni so zametki mladinskih klubov, ki postajajo vse močnejši centri zbiranja mladine in ob dobro zastavljenih programih lahko dajejo izredne vzgojne možnosti. Čeprav vse našete oblike skrbi za mladino izpričujejo posebno skrb, ki se je pokazala zlasti zadnja leta, moramo vendarle ugotoviti, da sedanja stopnja razvitosti dela z mladino še zdaleč ne zadostuje potrebam.

Pomoč družini v obliki vzgojnega svetovanja, razbremenjevanja pri gospodinjstvem delu, učinkovitejšem reševanju stanovanjske problematike družin z nižjimi dohodki, večja materialna osnova za družstva, ki vključujejo v razne dejavnosti mladino, gradnja športnih igrišč — to je nekaj področij, za katerih razvoj bi ob sedanjih pogojih mogli pričeti intenzivneje delati.

Ko preprečujemo pojave mladoletniškega prestopništva, moramo poudariti tudi pomen alkoholizma, saj ta v mnogih primerih zadeva otroke in družino ter preprečuje uspešnost dela vseh dejavnikov, ki bi želeli pomagati ogroženi družini. Zavod za socialno delo je moral intervenirati na najrazličnejše načine v družinah, ki trpijo zaradi alkoholizma staršev. Poleg zdravstvene službe, ki obravnava probleme alkoholikov iz socialnomedicinskega stališča, je zavod za socialno delo v letu 1967 obravnaval 162 alkoholikov, ki so povečini mlajši ljudje z več otroki. Poleg materialne prizadevanosti družin alkoholikov so pomembnejše posledice vzgojne zanemarjenosti otrok in nevzdržni družinski odnosi. Da bi ublažili posledice vzgojnega zanemarjanja in ogroženosti otrok, je zavod za socialno delo poskrbel za spre-

jem 48 otrok v dnevno varstvo, za 28 otrok v raznih zavodih in 29 otrok v rejniških družinah. Vse oblike družbenih investicij za ublažitev posledic vzgojnega zanemarjanja otrok zaradi alkoholizma staršev so samo v letu 1967 veljale 313.066 din.

Med oblikami dela za preprečevanje mladoletnega prestopništva naj omenim delo sodelavcev zavoda za socialno delo z mladoletniki, ki so že zašli na stransko pot. Namen dela z mladoletnimi prestopniki je ta, da se z različnimi metodami dela popravi mladoletnikovo vedenje. Med te oblike dela je zlasti šteti delo z mladoletnikom pred obravnavo na sodišču in po izrečenem vzgojnem ukrepu. V letu 1967 je zavod za socialno delo registriral 107 mladoletnih prestopnikov, po uspešnem delu pa je zaključil obravnavo za 141 mladoletnih prestopnikov.

Med dejavniki, ki preprečujejo širše preventivno ukrepanje in vzgojno delo, kadar imamo opravka z mladoletnimi prestopniki, so zlasti slabe možnosti za zaposlovanje mladoletnikov, ki niso uspešno dokončali osemletke.

Kako tesno je povezano celotno delo na področju socialnega varstva s pogoji zaposlovanja, je razvidno iz stališč sveta za socialno varstvo, zdravstvo in delo. Le-ta se je odločil, da bo na prvi prihodnji seji občinske skupščine predložil letno poročilo zavoda za socialno delo in poročilo komunalnega zavoda za zaposlovanje o vključevanju mladine v delovna razmerja. Pričakujemo, da bo obravnavanje omenjenih vprašanj odprlo širše možnosti za kompleksno reševanje socialnih vprašanj, predvsem v smislu preventivnega ukrepanja.

Ljubo BOŽIČ

3. Znižajo naj se obresti na vse kredite, ker so oduševane. Druge države dajejo ugodnejše kredite, prav posebno še pri izvoznih poslih. V Jugoslaviji pomeni sedanja visoka obrestna mera prelivanje akumulacije iz podjetja v banko.

4. Tovarni naj se zagotovi dovolj obratnih sredstev. Danes razpolaga Litostroj pri proizvodnji več kot 20 milijard z enako kvoto obratnih sredstev kot tiskar, ko je imel le za 7 milijard proizvodnje.

5. Zagotovi naj se redno uvoz reproducijskega materiala, prepoved za uvoz nepotrebnih artiklov (npr. pudra, šminke, itd.). Prepovedati bi morali tudi uvoz investicijske opreme, ki jo lahko proizvaja domača industrija.

6. Glede na ostre pogoje mednarodne konkurence naj se delitev dohodka uredi tako, da bo podjetju omogočen in zagotovljen izvoz na zunanje tržišče in da ne bo samo podjetje nosilo vseh rizikov in posledic te ostre konkurence. Rešiti je treba vprašanja drugih zelo aktualnih rizikov — političnih rizikov, kot so razni mednarodni dogodki in valutno monetarne spremembe. Večino teh rizikov so nosila doslej podjetja sama.

7. Kolektiv sodi, da je potrebno dosledno izvajati reformo, in to enako ostro v gospodarskih organizacijah kot v negospodarskih organizacijah in ustanovah. Reforma ne predvideva neomejenih zgornjih meja osebnih dohodkov. Ugotavljamo, da imajo najnižje osebne dohodke od nekvalificiranega delavca do najvišjega strokovnjaka proizvodne organizacije. Znani so primeri, ko snazilka v ustanovah zasluži več kot visoko kvalificiran delavec v industriji. Težko je govoriti o enakopravnosti v naši družbi, če so nesorazmerne razlike v osebnih dohodkih med proizvodnimi delavci in delavci v trgovinah, bankah, upravah, ustanovah itd. Nikjer ni dokazano, da bi npr. bančni uslužbenec delal več oziroma potreboval več umskega znanja in vlagal več umskega napora v delo kot npr. projektant v proizvodnji.

8. Kolektiv Litostroja sodi, da so dajatve občini, republiki in zvezi občutno previsoke in jih je potrebno znižati v korist delovnih organizacij.

9. Čeravno je reforma predvidela rekonstrukcijo in modernizacijo industrije — torej tudi Litostroja — pa glede tega ni bilo nič storjeno. Podjetje je v svojem dvajsetletnem obstoju preko družbene akumulacije že petkrat povrnilo investicije, ki jih je družba vložila v Litostroj. Podjetje zaradi dajatev družbi ni imelo potrebnih finančnih sredstev za modernizacijo in uvajanje nove sodobne tehnologije. Podjetje torej zaostaja, zato pričakuje, da bo širša družbena skupnost s krediti omogočila normalen razvoj.

Izhaja od leta 1964 namesto Občinskih razgledov, ki jih je leta 1961 začel izdajati občinski odbor SZDL Ljubljana-Siška — Naslov: »JAVNA TRIBUNA«, Ljubljana, Trg prekomorskih brigad 1, soba 405 — Tiska: GP »Celjski tisk« Celje

Nadomestne volitve

jini, služenje vojaškega roka in službena potovanja.

Pri oceni volilne udeležbe ni bilo bistvenih razlik med voliči. Udeležba volivcev na volitvah priča, da so bile priprave Socialistične zveze dobro opravljene, čeprav so bile zaradi kratkega razpisnega roka pomanjkljive.

Predvolilna aktivnost se je pričela z evidentiranjem možnih kandidatov ter usklajevalnim zborom v začetku maja. Evidentiranih možnih kandidatov za zveznega poslanca je bilo devet. Na usklajevalnem zboru je bil na osnovi sprejetih in izoblikovanih meril sprejet predlog volilnih komisij občinskih konferenc SZDL. Predlagane možne kandidate, ki so bili sprejeti na usklajevalnem zboru, so volivci obravnavali na kandidacijskih zborih. Zbori volivcev so bili v občini od 13. do 23. maja. Vsebin-

v Ljubljani, davčni politiki, komunalnih vprašanjih itd. Zlasti v predmestnih krajevnih skupnostih so na kandidacijskih zborih razpravljali o komunalnih zadevah, cestah, mostovih, vodovodu, kanalizaciji, o taksah in davščinah itd.

Volivci so prihajali na zbor predvsem tam, kjer so ne le predlagali kandidate, marveč tudi obravnavali pereča vprašanja občanov oziroma krajevnih skupnosti. Slaba je bila udeležba na tistih kandidacijskih zborih, kjer je bila edina točka dnevnega reda predlaganje kandidatov za poslanca zvezne skupščine.

Tehnične priprave na volitve so bile v primerjavi z vsebinskimi boljše. Vanje je bil vključen širok krog občanov, članov krajevnih konferenc in občinske konference Socialistične zveze. Brez dvoma gre dobrim tehničnim pripravam zahvala za uspešno izvedbo in zadovoljivo udeležbo volivcev na nadomestnih volitvah.

Prihodnje skupščinske volitve bodo spomladni prihodnje leto. Priprave na volitve bo potrebno začeti pravočasno, še zlasti pa vsebinske priprave, tako da bo mogla Socialistična zveza kadrovskim vprašanjem posvetiti dovolj časa in pozornosti.

Marko SVETE

Marjan Dolenc

MARJAN DOLENC, rojen leta 1930, je diplomirani ekonomist in samostojni raziskovalec na inštitutu za ekonomska raziskovanja v Ljubljani. V NOB je sodeloval kot mladinski aktivist, član ZK je od 1948. leta. Posvetil je znanstvenemu raziskovanju našega gospodarskega življenja, gibanju cen v nekaterih dejavnostih gospodarstva, vlogi družbenih služb, v zadnjem času pa proučuje predvsem finančne in narodno-gospodarske učinke gradnje sodobnih hitrih cest v Sloveniji. Raziskuje tudi blagovne in denarne tokove med sektorji slovenskega gospodarstva ter blagovne tokove med republikami. Pomembno je tudi njegovo raziskovalno delo v ZDA; z izsledki tega dela je nastopil tudi na 7. evropskem kongresu za regionalne raziskave na Nizozemskem.

Marjan Dolenc

Litostrojske zahteve

1. Investicijske opreme, ki jo izdeluje tudi Litostroj, naj ne bi uvažali iz naslova inozemskih kreditov, ker te kredite z obrestmi vred plačujemo vsi. Kot nobena industrija tudi Litostroj ne more živeti samo od izvoza. Za potrebe domačih investicij naj se v mejah družbenih planov zagotove dolgoročni krediti. Dosedanji načini kreditne politike so večinoma dopuščali in omogočali domačim investitorjem, da so nepravilno kupovali investicijsko opremo na tujem trgu. Zahtevamo zaščito domače industrije pri uvozu investicijske opreme, tako kakor druge države ščitijo svojo industrijo.

2. Sklad za izvoz, ki ga je federacija ustanovila za izvoz investicijske opreme, naj se izkorišča samo za izvoz živih dela iz naših tovarn. Nikakor ne bi smeli tega sklada izkoriščati za kreditiranje inozemskih dobaviteljev oziroma za uvoz investicijske opreme od tujih proizvajalcev. Sklada tudi ne bi smeli izkoriščati za financiranje zemljskih in podobnih del (na primer: financiranje luk v Pakistanu prek podjetja »Milutinović« iz Beograda, financiranje hidroelektričnih central v Zambiji prek podjetja »Energoprojekt« iz Beograda). Poiskati je treba tudi možnost za povečanje sklada za izvoz.